

725.091

"1952"

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: (f. i.)

AHOGY ŐK KÉPZELTÉK FŐVÁROSUNK JÖVŐJÉT...

Urak városa volt a múltban Budapest, — vajjon kinek jut eszébe ma, hogy mi lenne a sorsa szeretett fővárosunknak, ha most is az urak igazgatnák és döntenének jövőjéről? Egy régi, 1939. évi Pesti Hírlap naptár került a kezembe és ebből megtudhatjuk, milyen „elképzelések” voltak a kapitalistáknak Budapest jövőjére vonatkozólag.

Vannak pillanatok, amikor a kapitalisták akaratlanul is őszintékké válnak és elárulják sötét, számító céljaikat. Az a cikk, amely abban a régi naptárban jelent meg „Milyen lesz ötven év múlva a székesfőváros?” címmel, ma az első pillanatban humorosnak hat. De ha végig olvassuk, vérlezítő mondanivalója újból teleplezi előttünk Budapest régi urait.

Külváros a „züllötteknek”

Nézzük csak, milyen sorsot szántak Budapestnek? „A modern városrendezés egyik legfőbb elve az, hogy gondosan szétválasztja a városrészeket a lakosság szociális és társadalmi rétegezettségének figyelembevételével.” Ime egy „elvi megállapítás” a cikkből és a belőle levont gyakorlati következtetés: „Nagy-Budapest ötven esztendő múlva szigorúan elhatárolt városrészekre tagolódik.”

Akik kint éltek a „perifériákon” — ritkán jutottak el a Körútra, vagy a Dunakorzóra. Aki pedig a város szívével uralták, nem voltak kíváncsiak Budapest „csúf” részeire, a nyomor-telepekre, gyárnegyedekre. Az elv tehát a gyakorlatban lényegében megvalósult — ezt akarták intézményessé, törvényessé tenni. Néhány sorral lejjebb olvashatunk is ennek módjáról:

ZABÓTÁNY

Forrás: Világszemle

Budapest 1952 I-23

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy:

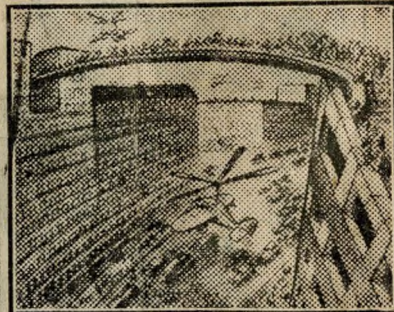
Helyszám:

„A városon kívül... építik fel az úgynevezett antiszociális telepeket. Az új Nagy-Budapest lakó- és villatelepein ugyanis nem lesz hely a bűnözők, kétes foglalkozású nők és egyéb társadalomellenes emberek számára.” Zül- lött szülőkről is ír a cikk, akiktől el kell venni a gyermekeket, hogy gondos „lelkinevelésben” részesülhessenek. Ők „társadalomellenes emberek” alatt valójában a munkásokat, a dolgozókat, a kommunistákat értették és tudták miért, hiszen minden okuk megvolt arra, hogy féljenek tőlük, nehogy megkíséreljék feljorgatni azt a kellemes életet, amely az urakra vár a Belvárosban.

Belváros az uraknak

Nos, ismerkedjünk meg ezzel a kellemes úri élettel. Van itt minden, ami szem-szájnak ingere. Helikopter a Belváros felett, villanegyed egész Budán, „akinek pénze lesz ide megy lakni” — jegyzi meg a cikk. Tervezték a kapitalisták is új földalatti vasútát — de csak a Belvárosban. Tervezték új parkokat is a házak között — szintén csak a Belvárosban. Modern üzletházakat, mozikat, színházakat, éttermeket — mindez újra, meg újra csak a Belvárosban. A prolinak jó a zsúfolt villamos, a levegőtlen utca — gondolták, — ha meg nem tetszik neki, az antiszociális telepre

kerül. Jellemző az a mondat is, hogy „a Cityben (belvárosban)... este hat óra után tökéletesen megszűnik a forgalom, az üzleteket bezárják”. Aki nem dolgozik, az bármikor tud vásárolni, aki pedig dolgozik, annak úgy

Az egyik jellemző rajz a Pesti Hírlap naptárából: gyalogjáró-hiddal javítják a Váci-utca forgalmát. A Váci-úttal persze senki sem törődött.

sincs pénze rá — így is leírhatták volna, ha teljesen őszinték akartak volna lenni.

De a legfelháborítóbb, amit fővárosunk egyik legkedveltebb színioltjáról, a Margitszigetről írtak: „A vén Margitsziget visszatér eredeti hivatásához: csöndes, előkelő — és drága pihenőhely lesz. Ahol régen a magyar királyok és királykisasszonyok éltek, dollármilliomosok sétálnak Arany János zizegő lombú fái alatt és míg

pihennek, gazdagítják az országot.” Ez már aztán elismerésre méltó őszinteség! Arany János fái a dollármilliomosok uralma alatt! Mondhatnók úgy: még a fák is...

S az ábránd elszáll...

S most nézzünk végig a mai és holnapi Budapesten. Ahová az urak az „antiszociális telepet” tervezték, Angyalföldön, Csepelen, Kispesten új gyárak, lakónegyedek épülnek, késő estig zajlik a forgalom az üzletekben, parkok zöld szőnyege tarkítja az utcákat, amelyeknek lakói megbecsült harcosai a mi tervünknek, sztáhanovisták, gyárigazgatók, sőt miniszterek és bejárnak „a szigorúan elhatárolt” városrészekbe. Velük telnek meg a színházak, a mozik, a szórakozóhelyek is. Nem kellett hozzá ötven év és nem kell ahhoz sem ennyi idő, hogy földalatti gyorsvasút kösse össze a külső városrészeket a belsőkkel. Azokat pedig, akik még mindig arról ábrándoznak, hogy helikoptereikből gögösen néznek majd le a városra, — megnyugtathatjuk: gondoskodunk róla, hogy a miénk maradjanak — a többi között — Arany János fái is. A dollármilliomos urak pedig elégedjenek meg a saját fáikkal — ameddig erre egyáltalán módjuk nyílik.

(f. i.)